N^er 2.

PIĄTEK 2 Października 1818 r.

Gazeta Codzienna Narodowa i Obca.

Wychodzi w Warszawie codziennie, wyjąwszy Niedziele i święta uroczyste. W Poniedziałek, Piątek i Sobotę o godzinie czwartéj wieczorem; we Wtorek, Srodę i Czwartek o godzinie dziesiątéj zrana. Cena Prenumeraty wynosi w Warszawie rocznie Zł: 40. półrocznie Zł: 20. kwartalnie Zł: 10. Numera przedają się oddzielnie w cenie groszy 8. W Województwach Król: Polskiego rocznie kosztuje Zł: 50. półrocznie 25. kwartalnie Zł: 12 i gr: 15.

ROSSSJA.

z Petersburga dnia 3 Września.

Traktat pokoju i przyjaźni zawarty między Rossją i Persją d. 12 Października 1813 roku w obozie nad Rzeką Seiwa, w prowincji Gullistan.

W Imieniu Boga Wszechmogącego! N. Cesarz i Samowładzca wszech Rossji i Najja: Padischach władzca i rządca Persji powodując się przychylnością ku wiernym swym poddanym postanowili zakończyć toczoną wojnę, i zawrzeć między sobą pokój trwały, przywracający sąsiedzką przyjaźń, od wieków trwającą między Państwem Rossyjskiem i Persją. W tém zamiarze wyznaczyli pełnomocników mianowicie N. Cesarz wszech Rossji Jenerała Porucznika Ratiszewa Orderów różnych Kawalera, a N. Szach Persji Dostojnego i Szanownego Mirzę Abdul Hassan Chana, byłego Posła przy dworach Tureckim i Angielskim którzy złożywszy sobie nawzajem pełnomocnictwa, zawarli następującą umowę:

1. Nieprzyjacielskie czynności między wojskami Rossyjskiemi i Perskiemi ustają, natychmiast. Wieczny pokój i przyjazne związki trwać odtąd będą między N. Cesarzem samowładzcą wszech Rossji i N. Szachem Persji ich następcami i potomkami.

2. Ponieważ umówiono zostało poprzedniczo, iż pokój takowy opierać się ma na prawie obustronnego posiadania krajów w obecnéj chwili zajętych przez wojska stron czyniących, oznacza się linja graniczna, mająca służyć na przyszłość za granicę między Państwem Rossyjskiém a Perskiém.

3. N. Szach chcąc jawnie okazać szczerość przyjaznych chęci dla Rossji, przyznaje N. Cesarzowi własność Chanatów Karabag i Ganczin, składającą dzisiaj Prowincją Elizafetpolską, jako też własność Chanatów Szekin, Szirwan, Derbent, Kubin, Bakin i Taliszin, wraz z częściami tego Chanatu, które zajęte zostały przez wojska Rossyjskie, a nakoniec własność Dagestan, Gruzji, Prowincji Szuragiel, z wszystkiemi krainami i powiatami leżącemi między granicą niniejszym traktatem oznaczoną i linją Kaukazką, tudzież wszelkich krain i osad przyległych rzeczonéj linji i morzowi Kaspijskiemu.

4. N. Cesarz wszech Rossji chcąc dać wzajemny dowód przychylności N. Szachowi, i ustalić w Persji Jedynowładztwo i dzielność Rządu obowiązuje się udzielić synowi N. Szacha którego ten następcą swoim na Tron mieć zechce, dostateczną pomoc, aby żaden obcy nieprzyjaciel nie mięszał się do spraw Państwa Perskiego, i dwór Perski wzmocniony został wsparciem dworu Rossyjskiego. Jeżeliby zaś zjawiły się nieporozumienia między synami N. Szacha, wtedy dopiero do rozpoznania takowych przystąpi dwór Rossyjski, gdy o to uproszony zostanie przez panującego w ów czas Szacha.

5. Rossjanie żeglujący na morzu Kaspijskiém, będą mogli krążyć nad jego brzegami i na nich lądować. Odbiorą wszelką pomoc od Persów w przypadku rozbicia. Wzajemne prawo krążenia, lądowania, jakoteż udział pomocy rozbitym służy Persom na brzegach należących do Rossji. Ponieważ zaś przed wojną, wczasie pokoju, i od niepamiętnych lat, Bandera wojenna Rossyjska wyłącznie na Kaspijskiém morzu powiewała, zatym dawne to prawo wyłączności służyć jéj będzie na przyszłość, tak dalece, iż żadne mocarstwo prócz Rossji używać nie ma Bandery Wojennéj na morzu Kaspijskiém.

Dalsze warunki tego traktatu obejmują postanowienia względem powrotu jeńców, wzajemnego ustanowienia dyplomatycznego urzędników, i stosunków handlowych.

W ukazach J. C. Mci do rządzącego Senátu, przez Gazetę Senacką z dnia 31 Sierpnia ogłoszonych wyrażono między innemi:

Dnia 1 Sierpnia. Uznając że godność Gubernjalnego Marszałka Szlachty, jest jedną z najznakomitszych, na którą szlachcic w stanie owym przez wybór wyniesionym być może, i dla tego poczytując za sprawiedliwą postawić tę godność na stopniu powinnego poważenia; rozkazuję Gubernialnych Marszałków szlachty liczyć w piątéj klassie za urząd dopóki w tym obowiązku zostają.

Dnia 5. Sierpnia. Chcąc dla wiernych Naszych poddanych Cesarstwa Rossyjskiego i Królestwa Polskiego ułatwić wzajemne związki i obroty handlowe, rozkazujemy: na wzór tego, jak z Królestwa Polskiego wolnie się wyprowadza do Rossji złotą srebrną monetę tamtejszego stępla, przepuszczać tam i z tamtąd monetę złotą i srebną stępla Rossyjskiego; również od poddanych Królestwa Polskiego powracających z Rossji, nie pobierać opłaty, przez Taryffę 1816 r., naznaczonéj od wywożącéj się monety zagranicznéj.

Dnia 15 Sierpnia: Urzędnicy Gubernji Podolskiéj Vice Gubernator Hrabia Grocholski i były Prezydent czasowego sądu głównego Sagatowski, mianowani Radcami Stanu; a Prezydent sądu głównego 1go Departamentu Assessor Kollegialny Xiąże Abimelek Radcą Nadwornym.

Dnia 26 Sierpnia. W manifescie z dnia 30 Sierpnia 1814 roku wydanym, w artykule 3cim wyraziliśmy: że przeciąg pokoju i spokojność poda Nam sposobność nietylko utrzymanie wojowników opatrzyć lepsze i obfitsze od dawniejszego, ale też dać im osiadłość i do nich przyłączyć ich rodziny.

Pierwszy z tych zamiarów już jest dopełniony; drugiego uczyniono początek, przez założenie wojskowych osad w miejscach, uznanych za najdogodniejsze dla pierwszych doświadczeń, i w tym celu przeznaczono:

a). Dla osady 1széj grenadjerskiéj dywizji, w Gubernji Nowgorodzkiéj, Powiat Nowgorodzki.

b). Dla osady pułków 2giéj dywizji pieszéj, w Gubernji Mohylowskiéj Powiat Klimowiecki.

c). Dla osady pułków 3ciéj dywizji Ułanowskiéj, w Gubernji Słobodzko-Ukraińskiéj Powiaty: Wołczański, i Zmijewski.

d). Dla osady pułków dywizji Buhskiéj, Powiaty: Chersoński, Elizabetgradzki, Alexandryjski i Olwijopolski.

Wojskowe osady zakładają się powszechnie w samych włościach ekonomicznych.

Włości które weszły już do składu okręgów osad wojskowych, na osnowie oddzielnych ukazów Naszych, uwolnione od opłaty skarbowych podatków, od pełnienia rekruckiéj i wszystkich innych ziemskich powinności, a za jedyny na nie obowiązek włożono kompletowanie trzech pułków kto

re w nich są osadzone, ludem do służby zdolnym, oraz przykładanie się do urządzenia ich osady; i przez to dopełnia się dawno życzone od Nas przedsiewzięcie, iżby w czasie pokoju, żołnierz ile można, jak najmniéj był oddalony od swojéj rodziny i domowego pożycia, a pułki w składzie swym innych ludzi nie miały prócz z swoich okręgów.

Lecz dla osiągnienia w zupełności powszechnego dobra, które z osad wojskowych wyniknąć powinno, ukazuje się dogodném, iżby z przejściem niektórych ekonomicznych włości pod zwierzchność wojskową, ulgę znaleźli w pełnieniu rekruckiéj powinnosci wszyscy w powiatach tych znajdujący się włościanie, w zamianę przybyłych dla nich obowiązków.

(Dokończenie nastąpi).

WIADOMOŚCI ZAGRANICZNE.

z Berlina dnia 24 Września.

Dnia 22 b. m. wyjechał N. Pan do Akwisgranu w towarzystwie Królewica Karola.

Dnia dzisiejszego spodziewana jest w Frankforcie nad Odrą N. Cesarzowa wszech Rossji, na powitanie któréj udali się w to miejsce N. Królewic następca Tronu, i Xiąże Wilhelm.

z Lipska dnia 22 Września.

Przybył tu N. Pan w celu widzenia się z N. Cesarzem wszech Rossji. Około 12 w nocy zjechał N. Cesarz; ulice były oświecone i napełnione widzami. Następującego dnia Cesarz odwiedziwszy N. Pana, puścił się w dalszą podróż do Weymaru.

z Londynu dnia 4 Września.

Listy pisane z Jamaiki dnia 5 Lipca, donoszą o zwycięstwie odniesioném przez wojsko Hiszpańskie nad mieszkańcami Amerykańskiemi, których główny oddział zniewolony został cofnąć się do San Fernando. Dowódzca siły morskiéj powstańców opanował nawzajem kilka statków zbrojnych Królewskich. Szerzą się wieści w Waschington o nieporozumieniu między Kommissarzami zjednoczonych stanów wysłanemi do Ameryki Południowéj w zdaniu sprawy z poleconéj sobie czynności. Rząd Angielski miał wydać rozkazy w celu zasłonienia Angielskiego handlu w Indjach zachodnich od szkód jakie ponosi w śród powszechnego zagęszczenia. Król Henryk, zagraża ciągle wyspy Hajty rządzącym się gminowładnie; udał się na czele licznego wojska do Port au Prince, a rozróżnając naród od osób kierujących sterem rządu, namawia lud do połączenia się z jego zastępami. Chcąc zjednać sobie umysły, ogłosił przebaczenie mieszkańcom dwóch prowincji przygranicznych, którzy rokosz podnieśli. Alić po pogróżki i środki uludzenia mało skutkują. Obywatele w Port au Prince uzbroili się dla odparcia napaści i ufni w ducha ożywiającego ich roty jako też w szerzącą się niechęć między żołnierzami Henryka, rokują sobie pomyślny skutek. Pietnasto tysiączne wojsko murzynów osadziło granice Rzeczypospolitéj.

Tkacze w Manschester i w pobliskich miastach, odstąpiwszy warsztaty, połączyli się z węglarzami i innemi wyrobnikami dla zatrwożenia właścicieli rękodzielni. Przebiegają ulice z chorągwiami na których umieszczone napisy są godłem niepokoju i niepomiarkowanego żądania o podwyższenie dziennéj płacy. Liczba ich w okręgu 10 mil Angielskich do 50 tysięcy wynosi. Nieodzowną jest zatym czujność Policji, dla utrzymania porządku między tłumem zagrzanym duchem nieposłuszeństwa, który dzienniki Angielskie do wulkanu przyrównywają. -- Związek rzemieślników pracujących w bawełnianych rękodzielniach, utrwala się ich uporem. Władza Municypalna zapowiedziała przeto iż użyje siły zbrojnéj dla rozpędzenia zgromadzeń zbyt licznych i składające je osoby do tłumaczenia się przed sądem zniewoli.

Odbyło się w Londynie zgromadzenie gminne pod przewodnictwem PP. Hunt i Watson w celu uchwalenia prośby do Rejenta o zaprowadzenie Parlamentów co rocznie odnawianych, i głosowania ogólnego. Wyznaczony został w skutku narad P. Hunt, dla doręczenia téj prośby Ministrowi Spraw

wewnętrznych, którą w rzeczy saméj Lord Sidmouth przyjął, i odpowiedź na nią zapewnił. Zgromadzenie to mniéj liczne, odbyło się spokojnie.

Dzienniki wychodzące w Madras, donoszą o poddaniu się Naczelników Pindarów Wielkorządcy Indji. Jeden tylko między niemi nieposłuszny, ścigany przez wojsko Angielskie, znajduje się w okolicy ogołoconej z wszelkich potrzeb, i długo bronić się niepotrafi. Raja w Najpore odstąpił Kompanji wschodnio Indyjskiéj własność krainy położonéj na północ rzeki Nerbuddach.

z Paryża dnia 4 Września.

(Wyimek z korrespondencji prywatnéj, Redaktora Angielskiéj Gazety Kurjer).

Dochodzące wieści z Departamentów składających niegdyś Bretanją, mogą słusznie zatrwożyć przyjaciół porządku i spokojności, ale ich zaufanie znajduje najsilniejszą rękojmię bespieczeństwa w przezorności i dzielności Rządu francuskiego. Jakoż wcześnie zawiadomiona o wszelkich szkodliwych zabiegach władza, czuwająca z urzędu nad dobrem obywateli, umie niszczyć w zarodzie przedsięwzięcia stronnictw. Niektórzy naczelnicy dawnych Wandejczyków zgromadzili wprawdzie zwolenników swoich, i przebiegają tłumami zbrojnemi otoczeni, Departamenta, rozsiewając w pochodzie paszkwile i buntownicze pisemka; nie popełnili jednak żadnego bezprawia. Szerzący się w tym samym czasie niepokój w Departamentach południowych zdaje się dowodzić, iż istnie potajemny związek między stronnikami jednéj sprawy w dwóch odległych okolicach Francji.

Pozornym celem tych działań, jest wyjednanie powtórnego obrania do Izby prawodawczéj, osób znanych pod nazwiskiem Ultrarojalistów.

z Bruxelli dnia 11 Września.

Rozruchy w osadach Niderlandzkich na wyspie Jawa ukończone zostały. Przykładne ukaranie herszta rokoszanów którego pojmano w téj właśnie chwili, gdy dowodził liczną ich zgrają, przyłożyło się nadewszystko do utwierdzenia spokojności; mądre rozporządzenia Kommissarzy Rządowych nadadzą trwałości dziełu utworzonemu mocą oręża.

Słynący dzisiaj w Londynie wynalazek krystallizacji cyny, którego przemysł Angielski pomyślnie w rękodzielniach swych używa, nie jest bynajmniéj własnością Angielską, pierwsze bowiem doświadczenia w tém przedmiocie uczynione były w Bruxelli, przed lat trzy; wynalazek ten ma w celu nadanie cynowym naczyniom podobieństwo do perłowéj muszli, i udzielenie im własności przybierania rozmaitych kolorów.

Dnia 12 Września. Odebrane z Valenciennes listy, donoszą o mającym się odbyć w dniu 20 b. m. popisie wojska Angielskiego w przytomności Xięcia Wellingtona; po zakończeniu którego Xiąże uda się do Akwisgranu. Skoro zaś załatwione zostaną w tém miejscu czynności polityczne, nastąpi powrót wojsk sprzymierzonych do ojczyzny, na traktach już wskazanych.

TEATR NARODOWY

Dziś pierwszy raz nowa Komedja, Człowiek Zielony i Edgard Drama.

Jutro Jan z Paryża Opera, w któréj Pani Skibińska okaże się w roli Xiężny Nawarry.

DOSTRZEŻENIA METEOROLOGICZNE.

Dnia	Termometr		Barometr		Kierunek wiatru	Stan Nieba	Wysokość wody na Wiśle
	ciepła	zimna	cale	linje			
2 Października rano	3		27	7	Wschodni	mgła	przybywa

Wydawcy odpowiedzialni. Hrabia Kiciński J. Morawski